

MARQUETERIE EN BOULLE MEUBELS HERSTELLEN

Walter Vaes - Restauratie marqueterie meubelen

Bij de **restauratie van antieke meubelen** kan men **verschillende stijlen** tegenkomen.

Marqueterie meubels

Dat is een stijlvorm waarbij stukjes finer (een dunne laag van hout, vaak van een kostbare of exotische houtsoort) van verschillende soorten hout, metaal, been (been is dunne laag gezaagd van koeienbotten) parelmoer of andere materialen worden gebruikt om decoratieve patronen of afbeeldingen te creëren. Ze worden gelijmd op het goedkopere massieve hout. Deze techniek werd vaak toegepast op luxe meubels vanaf de 17e eeuw en kan zeer gedetailleerde en complexe ontwerpen bevatten.

Bouille meubels

Bouille meubels is een soort van marqueterie, maar bij bouille meubels gebruikt men meestal alleen zwart hout (ebben of gezwarte perelaar) en voor de rest schildpad, messing en tin of zilver. Schildpad wordt tegenwoordig hersteld met imitatie, omdat het een beschermde diersoort is. Deze stijl komt oorspronkelijk uit Frankrijk (eind 17e eeuw) maar was ook zeer populair in België, met een revival in de 19e eeuw met de Napoleon III stijl.

Resauratie

De restauratie van marqueterie en bouille meubelen vraagt kennis en vooral veel tijd om deze delicate technieken op de juiste manieren te herstellen. Fineer kan beschadigd raken door ouderdom, vocht of droogte. Het onderliggend hout kan krimpen of scheuren, waardoor de bovenste fineerlaag loslaat. Bij bouille meubels is oxidatie van messing en minder goede hechting van schildpad extra problematisch. Beide materialen zijn ook nauwelijks gevoelig voor schommelingen in de luchtvochtigheid, terwijl het hout eronder dat wel is. Daarom gebruiken we elastische huiden en vislijm voor deze restauratie.

De oude dierlijke lijm kunnen we terug reactiveren door het nat te maken en door het toevoegen van nieuwe dierlijke lijm. Bij moderne lijmen is dit niet mogelijk. Daarna gaan we de gelijmde delen platdrukken met een warm blokje (soms in meerdere fases). Zodat de overtollige lijm eruit komt en alles weer vlak is. Ontbrekende delen worden met kalkpapier of met doorzichtige plakband afgetekend en dan overgezet op een nieuw stukje finer. Dan wordt dit uitgesneden met een fineermes of met de figuurzaagmachine.

Schuren is meestal uit den boze, want men kan zo de mooie patine van het hout of de graveringen in het messing beschadigen.

Dikwijls **smelten** we de oude afwerkingslaag weg met alcohol en indien nodig gaan we het geheel handmatig schuren met zeer fijn, al afgesleten schuurpapier, zodat we enkel de scherpe kantjes breken en de oude patina kunnen behouden.

Meubelrestauratie Vaes

Onze familie zit al meer dan 100 jaar in de ambachtelijke houtbewerking. We doen een meubelrestauratie op de **oude wijze**. We proberen altijd zoveel mogelijk van het originele materiaal te behouden, met respect voor de oude patina. Meubelrestauratie Vaes is gespecialiseerd in

het **restaureren van Marqueterie, boulle en het handmatig politoeren van meubels**. **Politoeren** is een **traditionele methode** om een mooie diepe glans te geven aan verfijnde meubels. Het is een tijdrovend proces waarbij meer dan honderd dunne laagjes schellak, met de hand in draaiende bewegingen op het hout worden aangebracht.

We restaureren met **natuurlijk kleurstoffen**, zoals bijvoorbeeld gemalen houtstof van Campeche hout, de groene schil rond een okkernoot of de galnoot van een wesp te gaan koken in water. Of het gebruik van minerale of reactieve kleurstoffen die diep in het hout kunnen dringen. En met **dierlijke lijmen**, zodat een restauratie nooit onomkeerbaar is. Dierlijke lijm is namelijk de enige lijmsoort die je terug los kan maken met water en/of warmte (strijkijzer of warm blokje). De oude lijm kan dan ook nog terug opnieuw gebruikt worden na het natmaken, maar dikwijls voegen we er toch nog extra dierlijke lijm aan toe.

Studies

Na mijn studies als meubelmaker en een 7de specialisatiejaar meubelrestauratie, heb ik nog 3 jaar speciale stages gedaan via Europese projecten in binnen- en buitenland. Waaronder een opleiding bij het Franse "Les Compagnons Du Devoir" en een opleiding in Ierland. En daarna nog een jaar stage bij Charles Indekeu, voormalig docent restauratie en houtconservatie aan de universiteit van Antwerpen.

Afbeeldingen: voor en na restauratie van Marqueterie inlegwerk. © Walter Vaes

Afbeeldingen: Een Boulle klok voor (boven) en na (onder) restauratie. © Walter Vaes

De INZENDER

Walter Vaes
Meubelrestauratie Vaes
<http://meubelrestauratievaes.be>

THEMA

Ambacht, vakmanschap en techniek

 # TREFWOORD

[#ambacht](#) [#techniek](#) [#vakmanschap](#)